

برنامه راهبردی استانداردسازی کتابخانه بیمارستان شهدای تجریش

معرفی کتابخانه:

کتابخانه بیمارستان شهدای تجریش در سال ۱۳۴۸ تأسیس شده و پس از جابه‌جایی و بازسازی در سال ۱۳۹۴، در طبقه همکف ساختمان شماره ۵ بیمارستان مستقر گردیده است. کتابخانه با مساحتی حدود ۱۴۹ مترمربع، خدمات اطلاعاتی و کتابخانه‌ای مورد نیاز اعضای هیئت علمی، دستیاران تخصصی، کارورزان، کارآموزان رشته‌های علوم پزشکی و پیراپزشکی و کارکنان بیمارستان را ارائه می‌نماید.

فضاهای موجود شامل:

- مخزن کتابخانه
- سالن مطالعه بانوان
- سالن مطالعه آقایان
- سایت فراگیران و اساتید
- کارگاه آموزشی

منابع موجود شامل حدود ۴۲۴ جلد منبع فارسی، ۸۷۵ جلد منبع لاتین در حوزه‌های موضوعی تخصصی و فوق تخصصی پزشکی و ۱۴۸۰ عنوان پایان‌نامه است. نظام دسترسی به منابع به صورت قفسه باز می‌باشد.

ظرفیت سالن مطالعه حدود ۶۰ نفر، ظرفیت کارگاه آموزشی ۹ نفر و سایت کتابخانه دارای ۲ دستگاه فعال با امکان توسعه تا ۱۰ دستگاه است. فضای اختصاص یافته به اعضای هیئت علمی نیز دارای یک دستگاه رایانه فعال با امکان توسعه تا پنج دستگاه می‌باشد.

ساعات ارائه خدمات مخزن و امانت در روزهای شنبه تا چهارشنبه از ساعت ۸ تا ۱۴ و پنجشنبه از ساعت ۸ تا ۱۳ است. سالن مطالعه همه‌روزه از ساعت ۸ تا ۲۰ فعال می‌باشد.

نیروی انسانی کتابخانه شامل مسئول کتابخانه با مدرک کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی و یک نفر کتابدار با مدرک دکتری علوم آزمایشگاهی است.

تعداد میز و صندلی: ۹۵ عدد صندلی - ۹۰ عدد میز مطالعه تک نفره - ۳ عدد میز مطالعه چند نفره

برنامه راهبردی بیمارستان شهدای تجریش وابسته به دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی در راستای استانداردسازی کتابخانه‌های بیمارستانی بر اساس استاندارد ملی کتابخانه‌های بیمارستانی تدوین گردیده است و محورهای اصلی آن شامل سازمان، برنامه‌ریزی راهبردی، مدیریت منابع (انسانی- فیزیکی، محیطی و تجهیزات- اطلاعاتی- فناوری اطلاعات - مالی) و مدیریت خدمات می‌باشد و می‌تواند مبنای اجرای اعتبار بخشی، برنامه عملیاتی و ارزشیابی پژوهشی باشد.

این برنامه با توجه به موارد زیر تدوین شده است:

- وضعیت موجود کتابخانه بیمارستان شهدای تجریش؛
- الزامات استانداردسازی و اعتباربخشی کتابخانه‌های بیمارستانی؛
- ظرفیت‌ها و محدودیت‌های فیزیکی، نیروی انسانی، فناوری و مالی بیمارستان؛
- ضرورت حرکت تدریجی از خدمات سنتی به خدمات الکترونیکی، پژوهشی و بالینی

مأموریت کتابخانه:

کتابخانه بیمارستان شهدای تجریش مأموریت دارد با فراهم‌سازی، سازماندهی و دسترس‌پذیر نمودن منابع اطلاعاتی معتبر و روزآمد، ارائه خدمات کتابخانه‌ای، اطلاع‌رسانی آموزشی و پژوهشی و توسعه تدریجی خدمات اطلاعاتی بالینی، زمینه دسترسی جامعه دانشگاهی و کارکنان بیمارستان به اطلاعات علمی مورد نیاز در حوزه‌های آموزشی، پژوهشی و بالینی را فراهم نماید.

چشم‌انداز پنج‌ساله:

کتابخانه بیمارستان شهدای تجریش در افق پنج‌ساله، کتابخانه‌ای استاندارد، کاربرمحور و متکی بر فناوری اطلاعات خواهد بود که ضمن برخورداری از فضای فیزیکی مناسب، منابع اطلاعاتی روزآمد و نیروی انسانی توانمند، خدمات خود را به صورت ترکیبی از خدمات حضوری و الکترونیکی ارائه نموده و در جهت پشتیبانی از آموزش، پژوهش و تصمیم‌گیری بالینی حرکت نماید.

برنامه عملیاتی پنج ساله

سنجه اول: سازمان

کوتاه مدت (یک سال)	
اقدام	شاخص موفقیت
تدوین یا بازنگری ماموریت، چشم انداز و برنامه راهبردی	سند مصوب و ابلاغ شده (درج لینک در پرتال کتابخانه)
تدوین یا بازنگری اهداف کلی کتابخانه بیمارستان بر مبنای چشم انداز	سند مصوب و ابلاغ شده (درج لینک در پرتال کتابخانه)
تدوین یا بازنگری اهداف عملیاتی	سند مصوب و ابلاغ شده (درج لینک در پرتال کتابخانه)
میان مدت (۲ تا ۳ سال)	
بازنگری آیین نامه های داخلی (آیین نامه استفاده، امانت، رفتار کاربران و ...)	سند مصوب و ابلاغ شده
ایجاد ساختار شبکه ای و ارتباط سازمانی با کتابخانه مرکزی دانشگاه	درج لینک در پرتال بیمارستان و کتابخانه مرکزی
انتشار گزارش سالانه عملکرد کتابخانه	گزارش رسمی
بلند مدت (۳ تا ۵ سال)	
بازنگری دوره ای ساختار بر پایه نتایج پایش و ممیزی	گزارش پایش و ممیزی
آغاز نقش کتابدار بالینی (Clinical Librarian) در تعامل با تیم های درمانی	ابلاغ و ارائه برنامه کاری

سنجه دوم: مدیریت منابع انسانی

کوتاه مدت (یک سال)	
اقدام	شاخص موفقیت
بازنگری شرح شغل هر پست	پرونده شرح شغل تکمیل شده
ارزیابی نیازهای آموزشی کارکنان	گزارش نیازسنجی
میان مدت (۲ تا ۳ سال)	
آموزش ضمن خدمت	برنامه آموزشی اجرا شده
آموزش دوره ها و کارگاه های تخصصی مورد نیاز	برنامه آموزشی اجرا شده
استقرار ارزشیابی عملکرد سالانه کارکنان کتابخانه	ارزشیابی کارکنان
بلند مدت (۳ تا ۵ سال)	
تثبیت آموزش مداوم حرفه ای و شغلی حداقل ۳۰ ساعت در سال	گزارش سالانه آموزش کارکنان
سنجش رضایت شغلی با هدف حداقل ۸۰٪	نظر سنجی از کارکنان

سنجه سوم: مدیریت منابع فیزیکی، محیطی و تجهیزات

کوتاه مدت (یک سال)	
اقدام	شاخص موفقیت
تأمین تجهیزات پایه	تجهیز کتابخانه به اقلام استاندارد
میان مدت (۲ تا ۳ سال)	
بهسازی محیط (رنگ آمیزی، علائم و نشانه گذاری، زیباسازی فضای مطالعه)	بهبود شاخص استاندارد
بلند مدت (۳ تا ۵ سال)	
ساخت و راه اندازی کتابخانه جدید بیمارستان شامل قسمت های ذیل و با رعایت استانداردهای ایمنی: فضای مطالعه و فناوری به تفکیک آقایان و بانوان - کارگاه آموزشی - مخزن کتاب - اتاق انباری (کتاب و وسایل) - سرویس بهداشتی اختصاصی - اتاق استراحت کارکنان	رعایت شاخص استاندارد
اخذ گواهی استاندارد محیطی و رعایت مقررات ساختمانی ملی	درج گواهی در پرتال و نصب در کتابخانه

سنجه چهارم: مدیریت منابع اطلاعاتی

کوتاه مدت (یک سال)	
اقدام	شاخص موفقیت
تدوین یا بازنگری خط مشی مجموعه سازی بر اساس نیازهای آموزشی و بالینی	خط مشی مصوب
اشتراک پایگاه های اطلاعاتی تخصصی	پایگاه های فعال و قابل استفاده
به روز رسانی منابع مرجع	فهرست منابع مرجع روزآمد
میان مدت (۲ تا ۳ سال)	
ارزیابی و حذف منابع فرسوده (وجین)	مکاتبات و مستندات
ایجاد مجموعه های تخصصی متناسب با رشته ها و گروه های آموزشی بیمارستان	گزارش و مستندات
بلند مدت (۳ تا ۵ سال)	
دستیابی به تعادل استاندارد میان منابع چاپی و الکترونیکی (تا ۵۰ درصد منابع دیجیتال)	ارائه گزارش و اطلاع رسانی
افزایش سهم منابع الکترونیکی (تا ۲۰ درصد منابع دیجیتال)	ارائه گزارش و اطلاع رسانی
راه اندازی شبکه و سامانه امانت بین کتابخانه ای	سامانه فعال
بهینه سازی دوره ای خط مشی مجموعه سازی بر اساس داده و بازخورد کاربران	ارائه گزارش تحلیلی

سنجه پنجم: مدیریت منابع فناوری اطلاعات

کوتاه مدت (یک سال)	
اقدام	شاخص موفقیت
ارزیابی زیرساخت سخت افزار، شبکه و نرم افزار	پایش و گزارش وضعیت فناوری
راه اندازی نرم افزار کتابخانه ای	سامانه فعال
به روزرسانی پرتال کتابخانه	پرتال فعال و به روز
میان مدت (۲ تا ۳ سال)	
دسترسی از راه دور به پایگاه های اطلاعاتی	دسترسی مستمر و پایدار
تأمین رایانه و اینترنت پایدار	تعداد ایستگاه های کاری و اتصال پایدار و ارتقاء سیستم ها
بلند مدت (۳ تا ۵ سال)	
ایجاد سامانه پاسخ به استعلام و پاسخگویی به کاربران حرفه ای (سامانه تیکتینگ، AI Chatbot و ...)	سامانه فعال
بهره گیری از هوش مصنوعی و تحلیل داده برای کشف اطلاعات	سیستم AI فعال
تضمین و تثبیت امنیت اطلاعات با پشتیبان گیری منظم	ایجاد زیرساخت پایدار از طریق IT
راه اندازی و توسعه اپلیکیشن موبایل کتابخانه	امکان نصب و استفاده آسان

سنجه ششم: مدیریت منابع مالی

کوتاه مدت (یک سال)	
اقدام	شاخص موفقیت
هزینه کرد بهینه برای اشتراک و خرید منابع و تجهیزات	انطباق هزینه با برنامه
میان مدت (۲ تا ۳ سال)	
برآورد بودجه سالیانه و تدوین خط مشی تأمین منابع مالی	مکاتبات - بودجه مصوب
تخصیص بودجه برای برگزاری مراسم ها، برنامه ها و پروژه های خاص	بودجه مصوب
بلند مدت (۳ تا ۵ سال)	
تثبیت درصد سهم بودجه کتابخانه از کل بودجه بیمارستان مطابق استاندارد	سند مصوب شده
پیاده سازی بودجه ریزی مبتنی بر عملکرد	ارائه گزارش
ایجاد صندوق حمایتی برای منابع دیجیتال و تخصصی	سند مصوب شده
ارائه گزارش مالی سالانه به کتابخانه مرکزی دانشگاه	گزارش مالی مستند

سنجه هفتم: مدیریت خدمات

کوتاه مدت (یک سال)	
اقدام	شاخص موفقیت
ارائه خدمات مرجع	ثبت و پاسخ‌گویی به استعلام
توسعه خدمات امانت	سامانه امانت و تمدید فعال
میان مدت (۲ تا ۳ سال)	
ایجاد مرجع مجازی از طریق وب و رایانامه	سیستم فعال
آموزش سواد اطلاعاتی	تعداد و پوشش کارگاه‌ها
سنجش منظم رضایت کاربران	سامانه نظر سنجی آنلاین
بلند مدت (۳ تا ۵ سال)	
راه‌اندازی اطلاع‌رسانی جاری (SDI)	سامانه فعال
ارائه خدمات مرور نظام‌مند و پشتیبانی پژوهش	ایجاد واحد تحقیق و توسعه - تشکیل کارگروه با ابلاغ رسمی
توسعه خدمات شخصی‌سازی شده برای پژوهشگران و پزشکان	گزارش اقدامات
دستیابی به رضایت کاربران حداقل ۹۰ درصد	سامانه نظرسنجی آنلاین

نظام پایش و ارزیابی برنامه:

برای اطمینان از اجرای برنامه، پایش عملکرد کتابخانه به صورت دوره‌ای انجام خواهد شد.

شاخص‌های اصلی پایش:

- میزان تحقق اقدامات برنامه راهبردی؛
- میزان تحقق اهداف سالانه؛
- تعداد مراجعات به کتابخانه؛
- میزان امانت منابع؛
- تعداد خدمات مرجع و جستجوی تخصصی؛
- تعداد دوره‌های آموزشی برگزار شده؛
- میزان مشارکت کارکنان در آموزش‌های تخصصی؛
- میزان رضایت کاربران؛
- میزان رضایت کارکنان؛
- میزان استفاده از فضای مطالعه و سایت؛
- میزان تحقق بودجه پیش‌بینی شده؛
- وضعیت تجهیزات و زیرساخت فناوری؛
- تعداد اقدامات اصلاحی انجام شده.

نحوه پایش:

- بررسی پیشرفت اقدامات اجرایی، بررسی میزان تحقق شاخص‌ها و شناسایی موانع
- تهیه گزارش عملکرد و تعیین اقدامات اصلاحی سال بعد.
- بازنگری میان دوره‌ای: در پایان سال سوم، بازنگری برنامه پنج‌ساله بر اساس شرایط واقعی، تغییر نیاز کاربران، امکانات بیمارستان و الزامات دانشگاه.
- ارزیابی نهایی: در پایان سال پنجم و تعیین برنامه دوره بعد.